

PRZEKLINANIE (42) *sb n*

Pierwsze e oraz a jasne, końcowe e pochylone.

sg N przeklinanié (16); -é (1), -(e) (15). *◇ G* przeklinaniã (11); -ã (9), -(a) (2). *◇ D* przeklinaniu (1). *◇ A* przeklinani(e) (5). *◇ I* przeklinani(e)m (4). *◇ L* przeklinaniu (4). *◇ pl A* przeklinani(a) (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde brak.

I. Rzeczownik od „przeklinać” (34) :

1. *Wypowiadanie słów klątwy; maledictio PolAnt (3) :* Y rofkazał Moizefz ludowi dnia onego rzekąc/ Ci ftaną błogosławić lud ná gorze/ Gieryzimie/ [...] Szymeon/ y Levi/ [...] Zás ci ftaną ná przeklinánie ná gorze Hewalu/ Ruben/ Gad/ y Afzer/ y Zewulon/ Dan/ y Náftali *BudBib Deut 27/13.*

W przeciwstawieniu: »przeklinanie ... dobrorzeczenie« (2): Staną ná gorze Gárizym ku dobrorzeczeniu Pánu/ Symeon/ Iudás/ Izałchar/ Efráim/ Mánáffe/ Beniámin. A przeciw im zafię ku przeklinániu ná gorze Hebal ftaną/ Ruben/ Gad/ Afzer/ Zábulon/ Dán/ Neptalim [*Vulg Deut 27/13*] *BielKron 45, 45 marg.*

2. *Złorzeczenie, urąganie; maledictio Vulg, PolAnt, Mącz; exsecratio Mącz, Calep; detestatio, maledictum Mącz, Cn; imprecatio Mącz (31) :* Dira exsecratio, Okrutne przeklinánie. *Mącz 89d, 89d.*

przeklinanie czyje [= komu się złorzeczy] [w tym: G sb (3), pron poss (3)] (6): *LubPs O3; KrowObr 93; [grzechy przeciwko drugiemu przykazaniu] Páná Bogá y Świętych iego/ ábo ftworzenia iego* przeklinánie. *LatHar 114. Cf »(samego) siebie przeklinanie«.*

W połączeniach szeregowych (10): Zabianie [!] iest ci słowo połpolite/ ktorým nieiedno zabicie wczinkowe zakazuie pan Bog/ ále tez yne wżiŝtky zle żądze ku bliznemu náŝsemu/ iako iest gniew/ zawyfc/ nienawyfc/ przeklinanie/ vrąganie/ omawianie/ mfczenie/ podufczenie/ y wżelki gniew ku blizniemu naumifle náŝzym *SeklKat Iv; KromRozm I B4v; ferce moie [mówi Franciszek Spiera]/ pełné iest nienawiŝci/ przeklinaniã i blużierftwa bożego MurzHist I3v; Diar 33; Maledictum, Klątwa/ przeklinánie/ złe słowo. Mącz 87d, 320c, 363d, 452c; Siłá ielzczę tych mieyfc/ s ktorich trefne rzeczenie płynie/ drudzy náyduią/ bo y przegrofzká foremna: y zámilczenie ná czás: y zdumienie fie ná co: y przeklinánie rozumne GórnDworz S2; Calep 386a.*

Zwroty: »przeklinanie czynić« (1): cy zle cziniã/ ktorzy niedziekuiã wftaiãc/ [...] albo czelać fwoię przeziwaiã gdi fię nanie gniewaiã/ mowiãc wftãñ zły duchu/ [...] Y yne haniebne przeklinania czinia *SeklKat F2v.*

»przeklinaniem przenaśladować« (1): A piątý Anyoł potým wylał bánię fwoię ná ftholec beŝtiey/ á sftáło fie kroleŝtwo iey zácmmione: ták iż kãłáli ięzyki fwoie przed boleŝciã/ á przeklinániem przenaśladowali Bogá dla boleŝci fwoich/ y wrzodow fwoich *RejAp 134.*

Wyrażenia: »haniebne przeklinanie« (2): *SeklKat F2v; Toć fye wŝytko w Lutrze náyduye/ [...] pełno ŝprofnego y hanyebnego łáyánya/ blużnyenya/ złorzeczenya y przeklinánya/ roftyrk y odŝczepyenye od yednoŝci koŝcyoła. KromRozm I B4v.*

»(samego) siebie przeklinanie« (3): A niezczęŝny ia człowiek [*narzekał Skotnicki*]/ częgożem ia tho doczekał: thákże po długim ŝiebie przeklinániu wproŝił wdý iednego z nich/ iż ŝzedł gdy dzieć poczęło po páná Kálprá Mácieiowŝkiego *GórnDworz S7v [idem] WerGoŝc 249; LatHar 118.*

»sprosne przeklinanie« (1): *KromRozm I B4v cf* »haniebnie przeklinanie«.

Szeregi: »bluźnierstwo (a. bluźnienie) i (abo) przeklinanie« (2): Et de execratione et mendacio annuciabuntur in confummatione in ira confummationis et non erunt. A tak będą objawieni w bluźnieniu y w kłamstwie swoim [*Ps 58/13*] (*koment*) aż do ich zniszczenia/ w bluźnieniu abo przeklinaniu. *WróbŻołt S7; KrowObr 93*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»przeklinanie i gorzkość« = *maledictio et amaritudo Vulg, PolAnt* (3): Ktorych wsta pełne przeklinania y gorzkości/ prętkie nogi ich ku rozlaniu krwi. *Leop Rom 3/14; BibRadz Rom 3/15[14]; WujNT Rom 3/14*.

»klątwa, (i) przeklinanie« [*szyk 1:1*] (2): Conquiescere ab execrationibus, Pokóy mieć od klątw y przeklinania/ To yeft nie być więcej przeklinan. *Mącz 341d, 320c*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»przeklinanie, (i) zlorzeczenie (a. zlorzeczeństwo)« [*szyk 2:1*] (3): *Mącz 205c*; A iefli go czym nie podejdzie w iego pieniądzech tedy mu bes przyczyny zołtawa nieprzyiaćielem. Y nágradza mu to przeklinaniem y zlorzeczeństwem [*Maledicta et convitia reddet illi*]/ á miáfto czći potwarzá oddawa. *BudBib Eccli 29/9; Dirae – Przeklinanie, zlorzeczenie. Calep 328a*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

W przeni (2) :

Wyrażenie: »synowie przeklinania« (2): A nye łá to [*Straszburczanie*] fynowye przeklinánya? ktorzy zá trzećim fłowem papyezá/ bifkupy/ kfyęzâ/ y mnichy przeklinâyá *KromRozm I E, D2v*.

II. Klątwa, wyjęcie spod opieki; maledictio PolAnt; detestatio, maledictum Cn (8) : Y wezmie z nich przeklinanie wżytko záprowadzenie Iehudy [*tj. wygnańcy judzcy*]/ ktore w Bawelu/ rzekąc Niech cię wczyni Iehowá/ iáko Cydkijahá/ y iáko Acháwá/ ktore ípalił krol Bawelfki ogniem. *BudBib Ier 29/22*.

przeklinanie u kogo (1): dam też ie [*mieszkańców Bewelu*] ná ftrách wżytkim kroleřtwam ziemie/ przeklinaniem/ y zdumieniem/ y świftánieniem/ y háńbâ/ v wřzech narodow do ktorych ie wyżonę. *BudBib Ier 29/18*.

przeklinanie na kogo (1): A gdy czyyono przed Krolem Deuteronomium/ rozdárł ná łobie odzyenie/ łtyfząc wielką groźbę y przeklinanie ná ty ktorzy przeřtępowáli zakon boży *BielKron 90v*.

przeklinanie czyje [= kto przeklina] [*w tym: ai poss (2), G pron (1)*] (3): bo napyłano Ecclefiáftici wtrzczyem capitulum przeklynanye mathczyno uykorzeny funadamenth a grunth lařky bozey *PatKaz I 15; BibRadz Deut 23/5; [Saul]* rořkazał pod przekleřstwem y gárdłem/ áby żadny nie iadł áż do wieczorá áżby fie pomřcił nád nieprzyiacielmi. [...] Ionátás/ ktory nie wiedzyał o przeklinaniu oycowřkim/ rozmoczył pręť w potoku á řkofřtował miodu *BielKron 64v*.

W połączeniach szeregowych (2): helias modlytwa fwa z nyeba ognym, kfyázá y z yego poddanymy ípalył a panna any pomřty any przeklynánya any potápyenya ym żadala ale fyá zanymy modlyła *PatKaz III 144; BudBib Ier 29/18*.

W przeciwstawieniu: »przeklinanie ... błogosławieństwo« (1): Acz niechćiał Pan Bog thwoy fłuchác Báláámá/ ále iego przeklinanie obroćił tobie w błogosławieństwo *BibRadz Deut 23/5*.

Zwrot: »przeklinaniem przekląć« (1): A (ták) nie wniefiesz obrzydłości do do^{mv} twego/ á byłbys przeklętwem iáko ono fámo/ lecz przeklinániem przeklniefz ono [*Detestando detestaberis illud*]/ á mierząc omierziś ie. *BudBib Deut 7/26*.

Szereg: »groźba i przeklinanie« (1): *BielKron 90v cf przeklinanie na kogo*.

Synonimy: **I.2.** *bluźnienie, bluźnierstwo, urąganie, złorzeczenie; II. anatema, interdykt, klątwa, potępienie, zakłęcie.*

Cf **PRZEKLĘCIE, PRZEKLĘCTWO, PRZEKLĘTOŚĆ, PRZEKLINAĆ**

MN